

Sulama

Kuşburnu bitkisinde kök gelişimi çok iyidir. Kazık kökler çok derinlere kadar ulaştığından kuraklığa çok dayanıklıdır. Sulama olanaklarının uygun olduğu yerlerde, özellikle fidanların ilk bir kaç yılında yağmursuz geçen vegetasyon dönemlerinde toprağın durumuna bakılarak 20-25 günde bir defa olmak üzere 4-5 defa sulama yapılması çok faydalı olacaktır.

Yağışsız geçen dönemlerde, uygun zamanlarda yapılan sulamalar bitki gelişimini ve meyve verimini olumlu yönde teşvik etmektedir.

Gübreleme

Uygun gübreleme, yeni sürgünlerin meydana gelmesini, bitki boyunu, meyve iriliğini ve ağırlığını, çalı başına verimi ve meyve eti oranını önemli ölçüde artırmaktadır.

Budama

Kuşburnu bitkisi düzenli ve fazla budamaya ihtiyaç duymaz. Özellikle ocak şeklindeki bitkide dal seyreltme şeklinde hafif bir budama verim ve kaliteyi artırmaktadır. R. multiflora üzerine aşıli kuşburnu fidanlarında tek bir gövde üzerinde aşı yerinden dallanmalar meydana geldiğinden bitkinin budama ile kontrol altına alınması ve istenen şeklin verilebilmesi mümkündür.

R. canina gibi türlerde 2 yaşlı dallarda meyve oluşumunun söz konusu olduğu unutulmamalıdır. Budama sırasında yeni sürgünleri teşvik etmek amacıyla yaşlı dallar dış kısma bakan gözlerin üzerinden uygun şekilde budanmalı, dalların birbiri üzerine gelerek güneşlenme ve hasadı zorlaştırmasına müsaade edilmemelidir.

Verim

Birim alandan yüksek verim alınması seçilen tiplerin meyve irilikleri yanında, bol çiçek ve meyve oluşturmaya bağlıdır. R. canina'dan geliştirilen kültür çeşitlerinde meyve ağırlığının ortalama 8-10 g arasında olmaktadır. 3-4 yıl içerisinde ekonomik verime, 5-6. yılda da tam verime ulaşmaktadır. Hasat Eylül-Kasım aylarında gerçekleştirilmekte, dekara 1-3 ton verim alınabilmektedir.

Hasat

Kuşburnu hasadında özellikle vitamin C içeriğinin en yüksek olduğu dönemler gözlenmelidir. Meyveler en yüksek C vitamini oranına fizyolojik olgunlukta ulaşmakta ve bu zaman genel olarak Eylül-Ekim aylarına denk düşmektedir. Bazı Rosa türlerinde ise fizyolojik olgunluk Temmuz-Ağustos aylarında olmaktadır. Olgunlaşma bakımından Rosa canina türü içinde de bir varyasyon mevcuttur.

www.samsun.bel.tr

Samsun'a değer

**SAMSUN
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ**

KUŞBURNU YETİŞTİRİCİLİĞİ

Samsun Büyükşehir Belediyesi

Tarımsal Hizmetler Dairesi Başkanlığı

Çiftçi Eğitimi ve Yayım Serisi

Tıbbi Bitkiler Yetiştiriciliği / 7

KUŞBURNU YETİŞTİRİCİLİĞİ

Gülgiller familyasından olup, halk dilinde yaban gülü, silan, deli gül, gül burnu, gül elması, olarak da adlandırılmaktadır. Çalı formunda olan kuşburnunun yaşam süresi 300 yıllık bir bitkidir. Ancak ekonomik ömrü 30-40 yıl arasında değişir. Yurdumuzun çeşitli yörelerinde doğal popülasyon halinde yaygın olarak bulunan kuşburnu, içerdiği mineral madde ve vitaminler yönünden gıda ve ilaç sanayinde aranan bir bitki durumundadır. **Kuşburnu** meyveleri A, B1, B2, E ve K vitaminleri ile mineral maddelerden özellikle P ve K elementleri bakımından oldukça zengindir. 100 gr. Kuşburnu da bir sandık portakala eş değer C vitamini vardır.

İlaç hammaddesi olarak değerlendirilen kuşburnunun halk hekimliğinde böbrek ve mesane taşlarına, ishale, diş eti kanamalarına, yan ve göğüs ağrılarına karşı kullanıldığı bilinmektedir. Kuşburnu tohumları, gamalinoleik asit (GLA) yönünden zengindir. Bu yağ, cilde canlılık kazandırdığı gibi, güneş yanıklarında da etkilidir. İçeriğinde, %10-20 kuşburnu yağı içeren kremlerin cilt çatlakları, egzama, yanık ve yaralar üzerinde etkili olduğu bildirilmiştir. Kuşburnu tohumlarındaki bazı bileşiklerin zayıflatıcı etkileri vardır.

Kökleri oldukça derine ulaştığından ve kuraklılığa dayanıklılığı nedeni ile verimsiz alanların değerlendirilmesinde, erozyon kontrolünde, özellikle dikenli tipler ise çit bitkisi olarak değerlendirilmektedir.

İklim İstekleri

Kuşburnu bitkisi deniz seviyesinden itibaren, 2 500 metre yükseklikteki yerlere kadar çok uzun bir sahada yetişmektedir. Yayılış

alanından da anlaşılacağı üzere çok değişik extrem iklim şartlarına karşı çok dayanıklı bir bitkidir. Soğuğa karşı çok dayanıklıdır. Mayıs – Haziran – Temmuz aylarında çiçek açtığı için donlardan zarar görmezler. Yükseklerle çıkıldıkça çiçeklenme zamanı gecikmekte ve meyve kalitesi artmaktadır. Kök sistemleri çok derine indiğinden kuraklığa karşı mukavimdirler.

Toprak İsteği

Toprak konusunda seçici değildirler. Çok farklı yapılarda ki topraklarda yetişebilmektedirler. Kumlu topraklarda çok iyi gelişir. Besin maddelerince zengin, gevşek topraklarda en iyi gelişimi gösterirler.

Bahçe Tesisi

Kuşburnu için çok farklı dikim mesafeleri önerilmektedir. Bunun sebebi her türün farklı gelişim, dallanma ve habitüs oluşturmamasından kaynaklanmaktadır. Tavsiye edilen dikim mesafeleri 1x 1,5 - 1,5 x 2 – 3,5 x 1,2 – 3 x 2 – 3 x 3 gibi çok geniş bir aralık göstermektedir. Bu dikim mesafeleri göz önüne alındığında dekara 111 - 667 adet fidan dikilebilmektedir. Anaçlık tesisi için sıra aralarının traktörle sürülebilmesi için mesafeler 3 metre, sıra üzeri mesafeler ise 2 metre olarak belirlenmiştir. Bu durumda dekara 160 bitki düşmektedir.

Kışı şiddetli geçen iklim bölgelerinde fidanların ilkbaharda dikilmesi daha uygundur. Bu tarih şiddetli soğuk ve donlardan sonra, havaların yumuşamaya başladığı ilkbaharın başlangıcı sayılan günlere rastlamaktadır. Esas itibarıyla fidan dikim dönemi, sonbaharda ağaçlar yapraklarını döktükten itibaren başlayarak, tomurcuklar patlayıncaya kadar devam eder. İklim elverişli ise fidanın sonbaharda dikilerek ilkbaharda vegetasyonun başladığı döneme yerine

adapte olmuş vaziyette girmesi en uygun durumdur.

Fidan dikilirken aşırı yerinin ve kök boğazının toprak seviyesinden yukarıda kalmasına çok dikkat edilmeli, dikimden sonra çukurun etrafında çanak oluşturularak fidan için gerekli suyun alınmasına yardımcı olunmalıdır.

Toprak İşleme

Kuşburnu bahçelerinin sonbaharda toprak tavında iken iklim bölgesinin durumuna göre Ekim-Kasım ayları içerisinde var ise traktörle 15-20 cm derinlikte pullukla işlenmesi yoksa bel ile bellenererek alt üst edilmesi çok faydalıdır. Bu şekilde işlenmiş olan bahçelerde yağın yağmur ve kar suları, toprak tarafından çok iyi tutulduğundan, fidanların gelişimi ve meyve verimi artmaktadır. Özellikle fidanın gelişme dönemlerinde sıra aralarının pullukla sürülerek, sıra üzerlerinin çapalanarak yabancı otlardan arındırılması fidanın sürgün verimini teşvik eder.